

ATSISAKO SOVIETŲ PILIETYBĖS

Minint 1918-ųjų 70-tąsias metines penki lietuviai atsisakė sovietų pilietybės.

Mindaugas Simbūnis telefonu iš Kauno pranešė, kad penki lietuviai sausio 28 d. pareiškė norį atsisakyti sovietų pilietybės. Mindaugas Simbūnis ir jo žmona Ona Virginija, Borisas Razas, Aurelius Piezinas ir Aleksandras Dragilov savo pareiškimą pakartojo vasario 16 d. Prie jų dar prisijungė Rimas Samukas ir jo žmona Rita.

Mindaugas Simbūnis yra Krishnos religinės sekto narys. Pabaltiečių Helsinkio grupės nariui Stockholme jis pareiškė: — Mes esame įsitikinę, kad vienos partijos režime demokratija ir prisilaikymas žmogaus teisių nėra įmanomas. Mes netikime perestroika ir demokratizacija. Tai tėra tik valdinimas! Mes netikime socialistiniam komunizmui ir nenorime ant jo statyti savo ateities. Todėl mes atsisakome sovietų pilietybės ir reikalaujame mus išleisti iš Sovietų Sąjungos.

Pabaltiečių Pasaulinė Taryba

UŽDRAUSTA PRISIMINTI

Kodėl sovietai žada trauktis tikėtai iš Afganistano? Ir kodėl ne iš Baltijos kraštų? Tokį klausimą stato visi patriotai Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Stalinus savo paktu su Hitleriu užėmęs Baltijos valstybes, leido sušaudyti jų vadovybę ir virš trečdalis gyventojų deportuoti. Atsigrūdę rusai kelia nuolatinę nesantaiką ir chaosą.

Bet ar nėra nuostabu, kad nežiūrint daugelio metų okupacijos, šiandieninis jaunimas, nežiūrint ar jų tėvai būtų baltai ar rusai, reikalauja istorijos aiškumo? Jaunimas nori priklausyti lietuviams.

Sekmadienį, virš 100,000 tikinčiųjų, katalikiškoje Lietuvoje lankė Mišias už Tėvynę. Buvo melstasi už religiją ir laisvę Lietuvai. Kaune prieš katedrą, (kur buvo susirinkę apie 4000 žmonių) įvyko susidūrimas su milicininkais. Tikintieji ir patriotai formavosi į vieną procesiją, žygiui prie katalikiško tautos poeto Jono Maironio paminklo. Tačiau laimėtojai tapo guminės sovietų „nagai-kos“...

Kaip anuomet Varšuvoje, Krokuvoje ir Dancige, visus organizuotus su būvimus norėta praversti taiklingai su gėlimis, bet valdžia juos kaltino „antisovietine provokacija“ o gėlių ceremonijas pavadino „kriminaliniu valstybės žolijančiu“ planu.

Jeigu rusams jau galima diskutuoti apie jų praeitį, tad aukštai talentingiems baltiečiams to paties negalima uždrausti.

Ir jei kada ateitų galimybė, (Dievas te linki to) toms trims okupuotoms tautoms patiems balsuoti, tad jau dabar galima įsivaizduoti, kad nebūtų jokių apsisprendimo abejonių.

Viena iš daugelio straipsnių ištrauka paskutiniu laiku pasirodžiusių žymioje tirolečių spaudoje).

Irena J.

Vasario 16-toji Vilniuje ir Kaune

PAPILDOMOS ZINIOS

Vasario 16 d. Sadūnaitė, Cidzikas, Bogušis ir Terleckas buvo iš ryto nuvežti į Saugumo rūmus, kur jie buvo išlaikyti visą dieną atskiruose kambariuose, tardyti, vėliau paleisti. Šiuo metu Vilniuje suimtų nėra. Užsiminta, kad iš Maskvos į Vilnių atvežtų korespondentų pranešimai, kad viskas praėjo ramiai, neatitiko tikrovę — korespondentus greičiausia vežė į parinktas vietas ir jie nesugadindami kur jie vežami. Demonstracijos vyko ir jose dalyvavo dešimtys tūkstančių žmonių.

Pranešėjas vasario 16 d. dalyvavo eisenose į Rusų kapines, kuriose buvo labai daug žmonių; prie Basanavičiaus ir kitų Lietuvos nepriklausomybės veikėjų kapų padėtos gėlės, uždegotos žvakės.

Vilniuje prieš piet. (Vasario 16) mačėsi iš visos Lietuvos atvykusių autobusų atvežusių mažiausiai porą šimtų jaunuolių. Tą vakarą, 19:30 val. Šv. Mikalojaus bažnyčioje buvo laikomos Šv. Mišios, bažnyčia buvo perpildyta. Išsiriškiavę milicininkai stebėję susirinkusius, karts nuo karto traukdavo iš minios kokį dalyvį. Viena jų pagriebta moteris ištrūko iš jų rankų ir pabėgo. Tai buvo bauginimo taktika. Mišioms prasidėjus, ir bažnyčiai ėjo ir KGBtai, trukdytojai, kurie kunigui lai-

„Prašu viso pasaulio tikinčiuosius melstis už mane? Kad Dievas ir toliau suteiktų jėgų likti ištikimais savo sąžinei“.

Vasario 2 d. sovietiniam Kapsuko teismui nuteisus Petrą Gražulį dešimt mėnesių bendro režimo lagerio, užsienio spauda skelbia nuteistojo pareiškimą. Spausdiname sutrumpintą pareiškimo tekstą:

Aš Petras Gražulis, sąjūdžio už pasitikėjimo tarp Vakarų ir Rytų atstatymą dalyvis, su pilnu atsakingumu pareiškiu, kad, sąžinės balso vedamas, atsisakau nuo visų karinių šaukimų, nuo anksčiau per jaunatvišką esmės nesupratimą padarytos karinės priesaikos... Prašu niekada manęs nelaikyti sovietinės armijos atsargos kariu. Nebenoriu būti dalyviu sovietinės karinės mašinos, kurios nežabota agresija — rašo Gražulis — aiškiai matoma. Ši agresija turi būti visuotinai pasmerкта. Jau daugiau kaip 47-neri metai mano tauta prarado laisvę. Į kraštą įžengus okupacinei sovietinei kariuomenei, ji tapo aneksijos auka. Mūsų tautos vaikai yra priversti tarnauti sovietinėje armijoje, dalyvauti susidorojimo veiksmuose krašto viduje ir už Sąjungos ribų. Ši armija žudo afganų tautą, jos laisvę ir religiją... Mane kaip tikintį liūdina tai, kad mano tautos sieloje yra naikinamas amžinybės troškulis, kad yra užgrobtos ir išniekintos bažnyčios, uždrausta religinė spauda. Mūsų kunigai — Alfonsas Svaistinskas ir Sigitas Tamkevičius — tebelaukomi lageryje. Vyskupas Julijonas Steponavičius jau 27-neri metai be jokio teismo nuosprendžio yra laikomas tremtyje. Eiliniam tikintiesiems yra neleidžiama užimti jokių atsakingesnių vadovaujamų pareigų. Įstatymais yra draudžiamas vaikų katekizavimas. Be KGB leidimo jaunuoliai negali įstoti į Kunigų Seminariją... Tokiu būdu esu priverstas būti aklu sistemos įrankiu ir nenoroms dalyvauju etninį, dvasinį ir kultūrinį savo tautos vertybių naikinimo politikoje. Ir paties sunkiausio nuosprendžio atveju — rašo toliau Petras Gražulis — noriu išreikšti begalinį dėkingumą Dievui, suteikusiam man jėgų bei ryžto ginti sąžinės padiktuotus įsitikinimus. Niekas manęs neprivers sutikti, kad jūsų nuosprendis, baudžiantis mane, yra užtarnautas ir teisingas. Ypač yra skaudu pajusti, kad mane teisčia broliai lietuviai. Tai yra didžiausias dabartinis tragizmas: jūs, užgniauzę savo tautinę sąžinę, teisiatė mane pagal jėga mum primestus įstatymus, prieštaraujančius ne tik tautiškumui ir demokratijai, bet aplamai visom bendražmogiškom normom bei vertybėms...Esu dėkingas visiems, kurie malda ir solidarumo veikla rūpinasi mano likimu. Su pasitikėjimu ir dideliu dėkingumu pasivedu Dievui ir visų geros valios žmonių solidarumui. Jų dėka esu pilnai įsitikinęs savo kelio teisingumu. Prašu viso pasaulio ti-

kinčiuosius melstis už mane ir už visus, kad Dievas suteiktų jėgų likti ištikimais savo sąžinei — Dievo balsui.

Šį pareiškimą Petras Gražulis pasiuntė Kapsuko VRS viršininkui. Nuorašai buvo pasiųsti TSKP Generaliniam sekretoriui Gorbačioviui, LTSR prokurorui ir Kapsuko miesto KGB viršininkui.

PETRU GRAŽULIU SUSIRŪPINO AMNESTY INTERNATIONAL

Tarptautinis žmogaus teisių gynbos sąjūdis „Amnesty International“ kreipiasi į pasaulio viešąją opiniją reikalaujamas, kad lietuvis sąžinės belaisvis Petras Gražulis būtų tuojau pat ir besąlyginiai išlaisvintas. Specialiu laišku Amnesty International prašo, kad telegramomis ir laiškais būtų kreipiamasi į pareigūnus Lietuvoje, Sovietų Sąjungoje ir sovietinėse ambasadose visame pasaulyje dėl Petro Gražulio išlaisvinimo. Petras Gražulis vasario 2-ą dieną buvo nuteistas 10 mėnesių kalėti dėl to, kad sąžinės sumetimais atsisakė vyksti į karinius apmokymus, rašo

Amnesty International. Kadangi sovietinis įstatymas neapmato karinei tarnybai alternatyvinės veiklos, Amnesty International Petrą Gražulį laiko sąžinės kaliniu. Tarptautinis žmogaus teisių sąjūdis taip pat praneša, kad yra tiriami pranešimai apie Kapsuko teismo salėje įvykusį fizinį susidorojimą su Petru Gražuliu.

Petras Gražulis, rašoma Sąjūdžio laiške, vasario 16-25 dienomis yra paskelbęs bado streiką už Lietuvos dvasinį ir tautinį atgimimą. Vasario 16-oji, pažymi Sąjūdis, yra Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo šventės diena. Telegramose ir laiškuose Amnesty International kviečia prašyti kad sovietiniai pareigūnai nedelsiant ir be jokių sąlygų išlaisvintų Petrą Gražulį ir, kad ištirtų, kodėl teismo salėje Petras Gražulis buvo saugumo pareigūnų sumuštas. Savo pranešime „Amnesty International“ sąjūdis pateikia sąrašą sovietinių pareigūnų adresų, kuriais galima kreiptis dėl Petro Gražulio išlaisvinimo. Telegramas ir laiškus, prašo Amnesty International, reikia išsiųsti artimiausiu laiku.

Vasario 16-tos priėmimo Lietuvių Namuose Londone. Sir Frederick Bennett, DBLS-gos pirmininkas J. Alkis ir Lady Bennett.

AMERIKOS JUNGTINIŲ VALSTIJŲ PREZIDENTO

PROKLAMACIJA

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENA, 1988

Prie septyniolios metų, 1918 m. vasario 16-tąją Lietuvos Taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybę ir įsteigė Lietuvos Respubliką. Tą Lietuvos severtumui atstatymą pripažino visas pasaulis — 1920 metais net Sovietų Sąjunga. 1921 metais Lietuva buvo priimta į Tautų Sąjungą ir per sekančius du dešimtmečius lietuviai naudojo laisvę ir apsisprendimą, turėdami vyriausybę, kuri puoselėjo visiems piliečiams politinę ir religinę laisvę.

Tačiau 1940 m. birželį, vieneriems metams praėjus po Molotovo-Ribbentropo pakto pasirašymo, Sovietų Sąjunga įsiveržė į Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes ir neteisėtai jas okupavo. Jungtinės Amerikos Valstijos griežtai pasmerkė tą valstybės suverenumo ir tautinio integralumo pažeidimą, ir nuo to laiko mūsų nusi- statymas yra tvirtas. Mes niekad nepripažinome Lietuvos prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą ir niekad nepripažinsime.

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimas amerikiečiams, kurie kasmet iškilmingai švenčia savo nepriklausomybės šventę, yra įgimtas. Amerika ilgus metus buvo Lietuvai vilties švyturys, nes amerikiečiai brangina savo apsisprendimą, asmens laisvę ir nepriklausomybę — Dievo duotas teises, kurias ir lietuvių tauta siekia atgauti, nepaisant religinio ir politinio persekiojimo, priverstinio rusifikacijos ir etninio maišymo. Todėl mes privalome parodyti lietuvių tautai savo solidarumą.

Mes prisidedame prie Lietuvos nepri-

klausomybės 70-ųjų metinių didingo bei iškilmingo minėjimo ir drauge su viso pasaulio žmonėmis dvasia ir viltimis esame kartu su lietuvių tauta, kai ji mini šią dieną. Lietuvių tautoje laisvės dvasia yra nepalaužta — dvasia tikro tautos didvyrio — Nijolės Sadūnaitės — kurios pasišventimas kraštui ir sąžinei taip drąsiai tęsiasi ligi šios dienos, ir kuri yra parašiusi iš Gulago: „Mūsų trumpas gyvenimas žemėje yra skirtas ne poilsui, bet kovai, kad daugelio š i r d y s b ū t ū laimingos“; Lietuvos sostinės Vilniaus ir Kauno demonstrantų dvasia; visų laikų ir vietų dvasia, kur drąsus sūnūs ir dukterys prisimena savo tautos tradicijas ir jos aukščiausius idealus.

Kad parodžius mūsų bendrą išipareigojimą laisvės bylai, Kongresas, priėmęs Senato jungtinę rezoliuciją Nr. 39, nutarė 1988 m. vasario 16-ąją pavadinti „Lietuvos Nepriklausomybės Diena“ ir įgaliojo bei prašė Prezidentą paskelbti šią proklamaciją šios dienos atžymėjimui.

Todėl dabar aš, Ronald Reagan Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas, šiuo skelbiu 1988 m. vasario 16-ąją kaip Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Kviečiu Jungtinių Amerikos Valstijų gyventojus atžymėti šią dieną atitinkamomis iškilėmis ir veikla, patvirtinant mūsų pasišventimą visų tautų teisėtoms aspiracijoms į apsisprendimą ir laisvę.

Viršminėto patvirtinimui, šiandien, vasario 11 dieną tūkstantis devyni šimtai aštuoniosdešimtastuntais mūsų Viešpaties metais ir Amerikos Nepriklausomybės du šimtu dvyliktais metais, aš čia pasirašau.

Ronald Reagan

LIETUVOJE

A. Gromyka Vilniuje

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 70 metų sukakties išvakarėse, vasario 3 d. į Vilnių staiga atvyko Andrei Gromyka, TSRS Aukščiausiosios tarybos prezidento pirmininkas, vienas sovietų imperialistinės politikos šulų. Jam dalyvaujant, vasario 5 d. Vilniuje paskubomis buvo sušauktas „tarybinio organų vadovaujančių darbuotojų“ pasitarimas. Jame pranešimą „kaip respublikoje vykdomas persitvarkymas“ padarė LTSR ministrų tarybos pirm. V. Sakalauskas. Jis tarp kitko palietė labai opų respublikoje gamtos apsaugos ir ekologijos klausimą. Jis nusiskundė, kad kai kurios sąjunginės ministerijos priima nutarimus statyti Lietuvoje naujus chemijos fabrikus, ar plėsti veikiančius, ir tuo būdu didina aplinkos užterštumą, kuris kai kuriose vietose jau dabar yra neleistinai didelis. Iš kitos pusės, V. Sakalauskas padėkojo Maskvai, kad „parėmė respublikos Ministrų Tarybos ir plačių visuomenės sluoksnių reikalavimus nutraukti naftos gamybos platformos statybą Baltijos jūroje šalia kurortinės zonos“.

A. Gromyka, iškalęs V. Sakalausko pranešimą ir kelių dalyvių pastabas, pasakė ilgesnę kalbą. Pažymėjęs, kad tas pokalbis yra „partinis, o ne koks nors kitoks“, jis kalbėjo apie įvairius trūkumus ir spragas respublikos ūkio persitvarkyme, ir pasakė, jog šio pokalbio tikslas — rasti būdus ir metodus padėčiai pagerinti. Bandydamas nuraminti nepatenkintus sovietine santvarka, A. Gromyka panaudojo „ir morkos, ir botago taktiką“. Pradžioje jis pasakė sukvietėms: „Jūs gaunate medvilnę, automobilių, traktorių, anglių, naftos“ iš kitų respublikų... O, baigiant kalbą, jis ragino vietos komunistus „aktyviai veikti, kad nebūtų taikstomasi su jokių nacionalizmu arba tarybų valstybės interesų nepaisymu. Būtina be kompromiso kovoti su tais, kurie patriotizmo jausmą paverčia smulkaus parapajinio politikieriškumo objektu.“ Jis perspėjo: „Pastaruoju metu stiprėjo ideologinės diversijos prieš Tarybų Lietuvą ir kitas mūsų Pabaltijo respublikas. Priešiška buržuazinė propaganda, naudodamasi atskirais antisuomeniniais elementais, mėgina sukurstyti nacionalinę nesantaiką...“

Tą pat dieną A. Gromyka atskirai posėdžiavo su YKP CK biuro nariais ir kandidatais. LKP CK pirmasis sekretorius R. Songaila padėkojo jam už „patarimus ir rekomendacijas“, patiekias respublikos partiniam ir ūkiniam aktyvui. Netrukus tais patarimais apšėdai pasinaudojo saugumo organai, neleidę lietuvių patriotams garbingai paminėti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį.

Mirė prof. A. Gučas

Sausio mėn. mirė Vilniaus universiteto profesorius, psichologas Alfonsas Gučas. Gimęs 1907 m. gruodžio 4 d. Vidugirių km., Saločių vls., Biržų apsk., Alfonsas Gučas 1937 m. baigė V.D. universitetą, 1937-1939 m. gilino studijas Vienos ir Jėnos universitetuose. Prieš karą redagavo Barbo Balsa, Mūsų Kelią, Žaidrą, bendradarbiavo „Kultūros“ žurnale, „Visuomenėje“ ir kt. spaudoje. Vėliau buvo Vilniaus universiteto psichologijos katedros vedėjas, profesorius. Parašė keletą knygų iš auklėjimo ir psichologijos srities.

Išiečių poezijos vakaras

Gruodžio 28 d. Vilniaus meno darbuotojų rūmuose įvyko lietuvių išiečių poezijos vakaras. Gausiai susirinkę klausytojai šiltai priėmė aktorį Laimoną Noriką, kuris skaitė B. Brazdionio, J. Aisčio, K. Bradūno, S. Santvaro, A. Gustaičio, H. Radausko, H. Nagio, L. Sutekos, V. Bogutaitės, A. Nykos-Niliūno, J. Meko ir A. Mackaus eilėraščius. Kiekvienas šių poetų buvo pristatytas keliais, neretai programiniais kūriniais, siekiant parodyti kaip savita, individualaus tempo kūrybinė individualybė. Antra vertus, programa turėjo ir vienijančią ašį: tai atsiskyrimo nuo tėvynės, nenumaldomo jos ilgesio motyvas.

Sutryptas Lietuvos Suverenitetas

ATVIRAS LAISKAS TSKP
GENERALINIAM SEKRETORIUI
MIKHAILUI GORBACIOVUI

Lietuvių Informacijos Centras praneša, (1988 vasario 10), kad Vakarų pasiekė iš Lietuvos atviras laiškas Gorbaciovui dėl Vasario 16-tosios. Laiške prašoma, kad nebūtų trukdoma Vasario 16-tos dieną pa-

dėti gėles prie lietuvių ypatingos reikšmės turinčių paminklų ir kad Gorbaciovas sudraustų dalyvių terorizavimą. Kai šio laiško originalą š.m. sausio 8 konfiskavo Vilniuje pas Petrą Cidziką, buvo apie 125 parašų. Dabar yra pasirašę apie 200. Pirmieji, kurie pasirašė, yra pakartotinai kviečiami taryboms. Jų tarpe: Antanas Terleckas, Vytautas Bogušis, Robertas Grigas. Jadvyga Bieliauskienė, Po-

vilas Pečeliūnas, Liudas Simutis, Laima Truskauskaitė, Vaclovas Ralys, ir kt. Pas kun. Kastytį Krikščiūkaitį buvo net atvažiavę į namus. Petriui Cidzikui pasakė, kad turi pakankamai medžiagos jį pasodinti. Daugumas iš kviečiamųjų nenuėjo pas KGB ir, turimomis žiniomis, nė vienas savo parašą neatšaukė. Laiškas buvo oficialiai įteiktas Gorbaciovo įstaigoje Maskvoje. Pateikiame laiško pilną tekstą.

1794 m. Yekaterinos II generalisimas Suvorovas žiauriai numalšinęs T. Kosčiūškos vadovaujamą Lietuvos ir Lenkijos sukilimą, įjungė į Rusijos imperijos sudėtį beveik visą etnografinę Lietuvą. Likusią dalį aneksavo Prūsija. Tokiu būdu rusų ir vokiečių kareivių batais buvo sutryptas valstybinis Lietuvos suverenitetas. Du kartus lenkai ir lietuviai buvo sukilę, tačiau nepavyko atstatyti respublikos. Lietuva ir Lenkija nešė sunkų Rusijos jungą beveik 124 metus. Leninas, straipsnių rinkinyje apie tautų teisę į apsisprendimą, tokius brožuais charakterizavo politinę Rusijos būklę.

1) Ne rusai imperiją sudarė 57 proc. visų gyventojų.
2) Ne rusai gyveno imperijos pakraščiuose.
3) Ne rusų spresdavo daug sunkesnę negu jų brolių, patekusių į Rusijos kaimyninių valstybių Austro-Vengrijos ir Prūsijos jungą.

Leninas vadino didžią-rusų tautą — prispaudė. Kiekvienos tautos nacionalizmą, jis įžiūrėjo demokratinį turinį, nukreipė prieš tą didžiariškę prispaudą. Lenino žodžiais, visam civilizuotam pasauliui, tipiškas, normalus reiškinys yra suverenios tautinės valstybės sukūrimas. Šiandien konstatuojamas faktas, SNO nariai yra 159 valstybės. Tautinių savarankiškumo valstybinio suvereniteto įdėja lietuvių tautos sąmonėje ypač sustiprėjo 1863-1864 m. sukilimo metu: išreiksdama lietuvių tautos valią Lietuvos valstybės taryba 1918 vasario 16 paskelbė Lietuvos nepriklausomybę nuo kaimyninių valstybių.

Tarybinė Rusija buvo pirmoji valstybė 1920 liepos 12 Maskvos sutartimi pripažinusi Lietuvą de jure. Šia sutartimi Leninas amžiams atsisakė bet kokių Rusijos teisių į Lietuvą. Kiekvienų metų vasario 16-tąją tarybinė vyriausybė sveikindavo Lietuvos vyriausybę nepriklausomybės proga. Esame įsitikinę, kad politinio Lietuvos statuso pakeitimas 1940 m. negalioja ištrinti iš pasaulio istorijos Vasario 16-tosios fakto. Suomija, nepriklausoma nuo Rusijos, pasiskelbė 1917 gruodžio 16-tąją, o Lenkija — 1918 lapkričio 11-tąją. Šios datos Suomijoje ir Lenkijoje laikomos tautinėmis šventėmis. Šiomis dienomis Lietuvoje buvo organizuota daug iškilmų renginių Suomijos nepriklausomybės 70 metų proga. Šiandien TSRS vyriausybė vėl pasveikino Suomiją nacionalinės šventės proga. Stalinui nepavyko aneksuoti visos Suomijos — jai pasisekė išsaugoti savo valstybinį suverenitetą.

Lenkija, tuo tarpu, yra socialistinės sandraugos šalis. Tačiau Lenkijos valstybės vadovams nekyla mintis uždrausti paminėti lapkričio 11-tąją. 1987 m. lapkričio 11 „Zycie Warszawi“ dėstė tokias mintis:

„Lenkiškumas buvo visada gyva vertybė, nors ir neegzistavo Lenkijos valstybė. Visų pirma, jis gyveno lenkų namuose. Šios tvirtovės niekada neįveikė ir neužvaldė nei vienas iš trijų Lenkijos okupantų. Lenkiškumas, dešimties metų saugomas ir slaugomas, prasiveržė atmintiną lapkričio 11 d. didžiuliu nepriklausomybės troškiniu. Tų metų lenkų kartos išmintingumui reikia laikyti tai, kad ji išnaudojo lenkų tautos naudai visas išorines aplinkybes, visų pirma Rusijos revoliuciją. 1918 lapkritį buvo Lenkijos nepriklausomybės triumfas“.

Prieš karą taip pat patriotiškai apie Lietuvos nepriklausomybės dieną rašydavo ir mūsų spauda. Pvz. minint 10-sias metines ateitininkų vyriausios valdybos prezidento atsisveikimas, tarp kitko, rašė: „Gyventi visada reiškia kovoti, nes tas, kuris nurimsta gyvenimo bangose, neišvengiamai merdi ir žlunga“.

Kovoje lietuviai už savo valstybinę nepriklausomybę Kražiuose, kovoje už tautinę lygybę laimė, dažniausia ne tas, kas yra materialiai stipresnis, bet tas, kieno teisės yra šventos.

Bene gražiausia kalbą pasakė Lietuvos universiteto studentas ateitininkas Stanislovas Lušys.

„Ilgą laiką mūsų tauta prikalta Prometėjaus kėnės kentėjimo. Pagaliau prisikėlė ir paskelbė pasauliui, jog yra gyva ir ryžiasi laisvu nepriklausomu gyvenimu gyventi. Ši įvyki minės ateinančios lietuvių kartos. Lietuvos nepriklausomybė di-

džiausio pasiaukojimo ir sunkiausių kovų išdava. Pasiaukoję tėvynės reikalams buvo pirmieji tautinės minties žadintojai: vysk. Valančius, Simonas Daukantas, vysk. Antanas Baranuskas, Vincas Kudirka, Dr. Jonas Basanavičius, kun. Jonas Maironis, ir visa eilė kitų. Daugelis ateitininkų sudėjo ant tėvynės aukuro brangiausią savo turtą — gyvybę, kad jų kaulai būtų granitu ant kurios visos Lietuvos nepriklausomybės rūšas būtų pastatytas“.

Tarybiniai Lietuvos politiniai ir valstybiniai veikėjai ieško progos įtikinti tautą, kad šiandien ji kaip niekad suverenė, nes jos nepriklausomybę saugo ginklu galingoji Rusija. Deja, mes nesuprantame, kodėl į Vasario 16-tąją žiūri Rusija kaip į baubą, primenantį buržuazinį nacionalizmą. Išsina, kad nacionalizmas Lenino laikais buvo pažangus reiškinys, o šiandien įkūnija regresą, pavojų socializmui TSRS.

Kodėl socialistinė Lenkija mini savo atsisveikimo metus ir jubiliejų, o socialistinės Lietuvos šios šventės minėjimas priyginamas kriminaliniam nusikaltimui? Kuo visa tai paaiškinti? Kuo Vasario 16-toji gali būti pavojinga vienai iš dviejų super-valstybių?

Lietuviškasis KGB keleta mūsų jau įspėjo nešvesti Vasario 16-tosios pagrasino represijomis, iš anksto pranešame, kad Vasario 16-tąją Lietuvos nepriklausomybės 70 metų proga mes padėsime gėles tose vietose, kur buvo kalinami, šaudomi ir kariami 1830, 1831, 1861, 1863 m. mūsų sukilėliai, ant 1918, 1920 nepriklausomybės karių kapų. Vilniuje padėsime gėles ant Vasario 16-tos akto signataro Jono Basanavičiaus kapo, prie Adomo Mickevičiaus paminklo, prie Lietuvos šventovės — Vilniaus katedros, kur išsisi religinių ir politinių Lietuvos veikėjų palaikai — jų tarpe, Vytautas Didysis. Padėsime gėlių prie Naručio viešbučio, Pilies 26, kur buvo paskelbtas Nepriklausomybės aktas. 19:30 Šv. Onos ir Šv. Mikalojaus bažnyčiose pasimelsime už žuvusius už Lietuvos laisvę.

1919-1939 m. Lietuvos sostinė buvo Kaunas. Net vokiškieji okupantai neliečė visų bevadžių Lietuvos didvyrių simbolio Nežinomo kario kapo, staliniečiai po karo nugriovė šį kapą — Laisvės statulą. Jau po XX TSKP suvažiavimo staliniečiai sunaikino Kauno miesto kapines. Ten buvo išniekinti daugelio mūsų tautos didvyrių palaikai. Anie sunaikino net lakūno Dariaus ir Girėno mauzoliejų. Kainiečiai padė gėles buvusį miesto kapinių vietoje, Lietuvos savanorių kapinėse, buvusiam Kauno muziejaus sodelyje, prie Maironio paminklo, o vakare melsis Vytauto Didžiojo bažnyčioje.

Atitinkamai bus paminėta Vasario 16-toji ir kitose Lietuvos vietose. Prašome Generalinį Sekretorių sudrausti savo administraciją Lietuvoje, tiek rusiškai, tiek lietuviškai kalbančią, kad toji neterorizuotų išdrįsusius švęsti Lietuvos nepriklausomybės dieną.

Pasirašė: (sąrašas nepilnas) Nijolė Sadūnaitė, Juozas Kazalupskas, Liudas Simutis, Marytė Pakrasnevičienė, Alfonsas Bumbulis, Kun. Antanas Šeškevičius, Kun. E. Bartulis, Salomėja Menkevičiūtė, Laima Truskauskaitė, Petras Gražulis, Antanas Pipiras, Dominikas Čefas(?), Antanas Terleckas, Gediminas Jarmalavičius, Viktoras Stukelis, Andrius Paulauskas, Irena Vaškevičiūtė, Vytautas Bogušis, Daiva Tumasonytė, Petras Cidzikas, Vaclovas Ralys, Vita Žvikaitė, Jonas Stašaitis, Liucija Kulvietytė, Giedrė Sironienė, Jonas Petkevičius, Jadvyga Petkevičienė, Juozas Šileikis, Mečišlovas Jurevičius, Sigintas Baranuskas, Vincas Danilius, Albertas Špokas, Balys Galdikas, Leonas Laurinskas, Kun. Juozas Razmanas, Bronislovas Poškus. Kun. Kazimieras Gražulis, Vytautas Vaičiūnas, Monika Gavėnaitė, Regina Teresitūtė, Saulius Keipša, Kun. Edmundas Atočiūnas, Algirdas Žyprė, Romualdas Ragaišis, Kun. Kastytis Krikščiūkaitis, Kun. Rokas Puzonas, Juozas Kančys, Vytautas Prišmanas, Vytautas Jančiūskas, Kęstutis Pakštas, Vaclovas Bulota, Vidas Pranckevičius, Kun. Jonas-Kastytis Matulionis, Bronė Valaitytė, Algis Vaišnoras, Henrikas Sambara, Kazimieras Tutkus, Algis

Dalikonis, Viktoras Kaicevas, Narūnas Mateika, Vacys Andriejūnas, Aušra Gumbaitė, Petras Grigonis, Rimas Julinskas, Romas Kinka, Jonas Višnevskis, Kazimieras Orvydas, Antanas Medelis, Žilvinas Bubanius, Algis Pipiras, Albertas Šedukis, Artūras Keneiva, Dalia Limoniuk, Dana Kilvytytė, Jonas Kaladzius, Virginija Idzelytė, Vytautas Račkys, Jane Cibulskaitė, Valė Marcinkevičiūtė, Modestas Grigaliūnas, Andrius Mažeika, Dalia Dambrauskaitė, Kleopa Budzytytė, Algis Statkevičius, Kun. Antanas Lėsas, Marytė Jonutienė, Jadvyga Bieliauskienė, Kun. Vytautas Prajara, Kun. Antanas Gražulis, Kun. Jonas Boruta, Regina Varteikaitė, Kun. Gustavas Gudanavičius, Kun. Vincas Vėlavicius, Irena Bartusevičienė, Marija Šaukienė, Vita Kubilienė, Ona Butkeliene, Bronė Kubilienė, Jonas Kumskis, Jurgis Pivaščiūnas, Nausėdienė, Kun. Leonas Kalinauskas, Valerija Grincevičiūtė, Bernadeta Jogintienė, Elena Kryževičienė, Kazimieras Kryževičius, Karolina Juozapaitienė, Juozas Rauba, Julė Raubienė, Jurgis Rastenis, Jona Sinkevičienė, Vida Sakalauskienė, Paulius Šlabzdys, Joana Šlapšienė, Genė Benešienė, Dalia Bernotienė, Linas Drąsutis, Petras Klimas, Jovita Klimaitė, Romas Jasinskas, Marytė Jesinskienė, Vitas Vaitiekūnas, Valė Vaitiekūnaitė, Teofilus Šukaitis, Julius Oliškauskas, Rūta Retkeilaitė, Adomas Rutkauskas, Gražina Sadauskienė, Lina Valtonytė, Janė Žilienė, Barbora Zukienė, Elena Rudokaitė, Giedrė Rudytė, Vilijus Matulis, Kazė Matulienė, Gintas Matulaitis, Valė Gutauskienė, Nijolė Džiugaitė, Morta Bulotienė, Milda Jagminaitė, Nemira Kondrotienė, Juozas Kondrotas, Vilijus Juozėnas, Milda Vaitiekūnienė, Julė Zvirblienė, Leonas

GEDIMINAS ŠLIKAS

KRUVINA VASARA

APYSAKA-ROMANAS

Mano nustebimui jis neklausinėjo manęs daugiau apie Stefaniją ir aš džiaugiausi, jog nereikėjo pasakoti apie mano nelaimingus santykius su ja.

Po gerokos pertraukos mes išdrįsime įeiti į Slobodkos kiemą, kuris ir dabar buvo visiškai tuščias, be jokio gyvybės ženklų. Tik tvarto pusėje kartas nuo karto girdėjosi vištų kudakėnimas. Atidžiai dairydami priartėjome prie tvarto.

— Eime į vidų, gal Slobodkos prisiglaudė čia... — negarsiai sako Maironis ir stipria ranka lėtai praveria sukrypusias tvarto duris.

Įeiname vidun. Tas pats pūvančių šiaudų ir pasenusio deguto kvapas, ta pati paslaptinga prietema. Pro prairius sienų rastus ir lentas vidun veržiasi šviesos rėžiai, kurie bent pasieniais nuvaiko šalin nemaloniją tamsą, tarytum žaisdami bėga tolyn, raibuliuoja ant šiaudų krūvos, ant seno, išklipusio vežimo, ant suverstų padargų. Žvelgij į šviesos žaismą ir man norisi išbėgti lauk, pasveikinti tekančią saulę, pasidžiaugti jos spinduliais.

Ant mano peties sunkiai nusileidžia Maironio ranka ir aš girdžiu, kaip jis griežia dantimis.

— Laikykitis tvirtai, Tomai, — sako jis man kažkokiu užkimusiu, svetimu balsu ir aš ne tuojau suprantu jo pasikeitusią laikyseną. Tik kai pakeliu akis ir pažvelgiu tiesiog tvarto vidun, pajuntu, kaip šaltas virpulus perbėga mano nugarą. Vos prislopino iš krūtinės besiveržiantį riksmą...

Ant pakrypusio tvarto balkio kabo visai nuogas pakaruoklis. Lieso, sudžiūvusio vyro veidą dengia tamsos šešėliai, bet ir jie nesugeba paslėpti iš kaktos iššokusio akių, šlykščiai iškreiptos burnos, sustingusių, išgausių ir skausmu pažymėtų brožuų.

Vargšas Slobodka... Piršto storumo virvė buvo aštriai įsirežusi į jo kaklą, bėgo pro smilkinį balkio link, kur bėgė keliais grubiais, nevykusiai surištais mazgais. Antrasis virvės galas buvo nukritęs ant jo išdžiūvusios krūtinės, ant sustingusios kojos ir karojo

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad Vakarų pasiekė Alvydo Vainoro iš Lazdijų pareiškimas, kuriame jis protestuoja tikinčiojo jaunimo grupelės persekiojimą ir jam asmeniškai priskirtą neteisėtą piniginę pabaudą už dalyvavimą Aušros Vartų atlaiduose. Pateikiame pilną tekstą.

TSRS Centro Komitetui

Nuorašai:

Teisingumo Ministerijai

Lietuvos Vyskupams ir Vyskupijų

Valdytojams

Nuo Alvydo Vainoro,

gyvenančio Lazdijuose, Komjaunimo 48

Pareiškimas

1987 lapkričio 15, sekmadienį, 4.30 val., Lazdijų autobusų stotyje susirinko tikinčiojo jaunimo grupelė, kokia trisdešimt asmenų, kad nuvyktų į Vilnių galėtume dalyvauti Marijos Aušros Vartų Gailėtingumo Motinos atlaiduose. Primenu, kad ši jaunimo grupė į atlaidus vyko tėvams sutinkant. Grupėje buvo ir keleta suaugusiųjų, jų tarpe parapijos darbuotojas Alvydas Vainoras. Mums susirinkus prie Lazdijų autobusų stoties jau laukė nepilnamečių reikalų inspekcijos viršininkė Valė Jakulevičienė ir Lazdijų vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotojas Jonas Malinauskas. Vėliau mokytojas Jonas Malinauskas įėjo į autobusų stoties dispanserinę. Ten užgesinę šviesą stebėjo grupę atpažinimo tikslais. Autobusus išvyko 5 val. Kartu su grupe įsėdo ir direktoriaus pavaduotojas Jonas Malinauskas. Nepirkdamas bilieto važiavo iki Žerijų miestelio. Vėliau sužinojome, kad nuo Žerijų atgal į Lazdijus parvežė mokytojas Gorbchovenka. Nuvykus į Vilnių ir išlipus iš autobuso, slapstydami už kolo-

Valaitis, Jurgita Valaitytė, Genutė Danytė, Aldona Dapkienė, Birutė Labanauskienė, Petras Vaitonis, Sigintas Kairys, Salomėja Kairienė, Marija Petronienė, Julė Žilinskaitė, ir kiti.

Lietuva

1987 gruodžio 6 d.

ny, grupę sekė mus važiavęs autobuso vairuotojas. Sugrįžus į Lazdijus 21:40 pasitikto tikinčiuosius Gorbchovenka ir direktoriaus pavaduotojas Jonas Malinauskas.

1987 lapkričio 16 jau prasidėjo mokinių nuodugni apklausa. Kur, kada, kokių tikslu važiavote į Vilnių ir panašiai. Kelio likai dienų praslinkus Lazdijų vidurinės mokyklos septintos-D klasės auklėtoja Snieguolė Vilgodskaite pareikalavo užpildyti vardinę anketą, kuriose buvo šie klausimai: Kas einate į bažnyčią, ką veikiate bažnyčioje, dėl ko einate į bažnyčią. Įpareigojo į tuos klausimus atsakyti sąžiningai, be jokių melagysčių, pasirašant savo vardą ir pavardę. Lapkričio 11 d. mane iškviėtė Lazdijų miesto vykdomojo komiteto pirmininkas Greiza, apklausinėjant įvykių apkaltino organizavimu išvykos ir atlaidus ir liepė pasirašyti po kaltinamuoju aktu. Pasirašyti atsiskaitau kadangi jokio nusikaltimo nepadariau. Tada perdavė šį reikalą spresti administracinio nuobaudos eismo komisijai vadovaujamai Leonovagovo Lazdijų rajono vykdomojo komiteto pavaduotojui. Ši komisija mane nubaudė 50 rublių bauda.

Pasirašė Vainoras, Alvydas

1987 gruodžio 10

LIETUVIŲ RASYTOJŲ DRAUGIJOS PREMIJA

Geriausiai 1987 metų dailiosios literatūros knygai atrinkti Lietuvių Rašytojų draugijos valdyba sudarė komisiją iš Chicagoje gyvenančių rašytojų ir literatų. Komisijon sutiko įeiti: Julija Glyienė — Švabaitė, Aušra Lilevičienė, dr. Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis, Juozas Toliušis ir Nijolė Užbalienė — Jankutė. Autoriai arba leidėjai 1987 metų datos knygų po penkis egzempliorius prašomi atsiųsti A. Liulevičienės („Draugo“) adresu: 4545 W. 63 Str. Chicago, IL. 60629. Paskutinė išsiuntimo data 1988 gegužės 1 d. Komisija svarstys tik atsiųstas knygas.

Kasmetinis premijos mėcenatas Lietuvių fondas.

Tęsinys (39)

be laiko miręs žmogus ir dar kažkokie, neišskaityti žiaurios tragedijos pėdsakai.

Miške, kuris kol kas dar slėpė mus, nebuvo girdėti patrankų gausmo, nesigirdėjo lėktuvų ūžimo, nesproginėjo granatos, tačiau ir čia siautėjo karas. Jis buvo dar šlykštesnis, nes sėlino, kėsinosi į tave už kiekvieno medžio ir už kiekvieno krūmo.

Ir ką turėjo išspręsti ši kova? Ar nebuvo Maironis teisus, sakydamas, kad reikėtų palikti šią grupę, visiškai negalvojančią apie tėvynės gynimą? Už tėvynę čia mes tikrai nekovojome... Nuoga tikrovė buvo visai kas kita, nei pasakojimai ir svajonės apie didvyriškumą, taurumą bei nepalaužiamą valią...

Tačiau svarstyti ir gilintis į manąją padėtį, nebuvo laiko. Kurtas sparčiu žingsniu spraudėsi pro krūmus į priekį, kaip galėdamas vengė senojo kelio provėžų ir tik kartas nuo karto panaudodavo jį orientavimuisi. Aš sekiau jį, užpakaly sunkiais žingsniais ėjo Maironis.

Kai mes pasiekėme stovyklą, vyrai ką tik buvo pradėję pusryčiauti. Tačiau užteko kelių kurto žodžių ir Arminas įsakė baigti valgyti, surinkti daiktus ir pasukti pietų link. Man ir Maironiui Heinrichas įdavė keletą sausainių. Kaip įmanydami malšino mūsų alkį pakeliui. Gaila buvo tik kavos, kurios mums abiems jau nebeteko.

Vyrai buvo rimti, paniūrę. Mūsų žygį labai trukdė miško tankmė, nuolatinė baimė būti užkluptiems, nuolatinis dairymasis aplinkui. Virš mūsų galvų ošė rytinio vėjo kedenamas miškas. Aukštas, didingas jis vėl primė mus savo prieglostin ir šviesią dieną jis buvo kur kas artimesnis.

Tik gaila, kad iš mano vaizduotės nenorėjo dingti žaidžiamas Slobodkos lavonas. Liesas, sudžiūvęs kūnas ir šiurkšti, aštriai ir raumenis įsirežusi virvė...

(Bus daugiau)

EUROPOS LIETUVIS

LITHUANIAN WEEKLY
Printed and Published in Gt. Britain
by the Lithuanian House Ltd.
2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT.
Tel. 01-727 2470
FAX Nr. 01-727 3045
Telex Nr. 261947 SOS G.
Registered as a Newspaper at the Post Office.
Leldžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga
ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė.
Prenumeratos kaina metams:
D. Britanijoje — 17 svarų;
Užsienyje — 20 sv. (oro paštu).

Vienoj skiltyje idėto skelbimo kaina 6.00 sv. už colį. Didesni skelbimai atitinkamai brangiau.
Už laikraštį kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.
Redaguoja redakcinis kolektyvas.
Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra.
Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto dėl to nesusitarta, negrąžinami.
Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne būtinai redakcijos ar leidėjo nuomonę.

Kronika

KAS—KADA—KUR

Kovo 27 d. — balandžio 10 d. — Velykų atostogos Vasario 16 gimnazijoje.
Balandžio 16-17 dienomis — DBLS-gos ir LNB-vės suvažiavimas Londone.
Balandžio 23-24 d.d. — baltų savaitgalis Cathorpe (Baltic weekend).
Balandžio 30 — gegužės 1 d.d. — Motinų pagerbimas ir skautų-čių savaitgalio stovykla Manchesteryje, lietuvių socialinio klubo patalpose.
Gegužės 29-30 d.d. — pavasario Lithex Sodyboje.
Birželio 27 — liepos 11 d.d. — atostogos Nidos spaustuvių.
Liepos 9-24 — Lietuvių vaikų vasaros stovykla Huettensfelde, Romuvoje. Su vaikais galės vasaroti ir tėvai.
Liepos 23 — 30 d.d. — 39-toji tradicinė skautų, skaučių metinė stovykla Lietuvių Sodyboje.
Liepos 31 — rugpjūčio 7 — 35-ji Europos lietuviškųjų savaitė Vasario 16 gimnazijoje, Romuvoje: Lituanisches Gymnasium, 6840 Lampertheim 4—Huettensfeld.
Liepos 31 — rugpjūčio 7 d.d. — 35-ji Europos Lietuviškųjų Studijų Savaitė, Vokietijoje, Vasario 16-sios Gimnazijoje.
Rugpjūčio 14-24 d.d. — Tautinė Skautų stovykla Klevelande, JAV. (Iš Britanijos vyksta 14 atstovų).
Spalio 14-16 d.d. — Lietuvių kultūros instituto suvažiavimas ir mokslinė konferencija Romuvoje.

AUKOS TAUTOS FONDUI

Škotijos Lietuvių klubas — 100 sv.
Škotijos DBLS skyriaus nariai — 50 sv.
J. Kuliukas ir E. Budrys — po 20 sv.
A. Mameniškis, Stefa Barančiukienė, P. Kamarauskas, V. Gabraitis, P. Liesis ir Alb. Miliūnas — po 10 sv.
Ild. Meilus — 6 sv.
A. Mažeika, P. Vičas, B. Švalkuvienė ir Alf. Jaloveckas — po 5 sv.
Jugis Plepys, A. Petrusevičius ir V. Geležinis — po 3 sv.
Jok. Plepys — 2 sv.
St. Šimkus ir J. Trimirka — po 1 sv.
Dr. J. Mockus sumokėjo 12 sv. už „Elto“ biuletenį siunčiamą anglų informacijos biurui.
Nuoširdžiai dėkoja,
TFA D. Britanijoje

AUKOS SPAUDAI

K. Bardzil — 3.50 sv.
K.L. Vazoniai — 10.00 sv.
A. Mameniškis — 3.50 sv.
P. Urneža — 10.00 sv.
J. Bliudžius — 10.00 sv.
M. Linkevičius — 3.50 sv.
K.K. Kirk — 4.00 sv.
P. Liesis — 13.50 sv.
J. Jakimačius — 3.50 sv.
J. Jakimačius — 4.50 sv.
A. Podvoiskis — 7.50 sv.
C. Budrys — 18.50 sv.
St. Lauruvėnas — 3.50 sv.
W.F. Schulte — 9.50 sv.
B. Totoraitis — 13.50 sv.
M. Mozūras — 1.50 sv.
S.B. Vaitkevičius — 2.50 sv.
Ild. Meilus — 4.00 sv.
Aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

PADEKA

VI. Šlaitas dėkoja Stasei Smalinskienei ir Detroito Lietuvos Dukterų draugijai už laišką, linkėjimus ir 100 dol. auką.
Jis atsiprašo, kad dėl nusilpusių akių, negali pats atsakyti ir padėkoti.
VI. Šlaito dabartinis adresas: Alexander House, 23 Courtfield Gardens, London SW5, Gt. Britain.

PAIEŠKOJIMAS

Paieškomas Jonas Žeglys, žaidęs stalo tenisą Bad Nauheim, Frankfurte ir kt. Vokietijos miestuose. Zinantieji prašomi pranešti: K. Baronas, Franconville Str. 16, 6806 Viernheim, W. Germany.

A.A. J. SNABAITIS

Vasario 28 d., Basingstoko ligoninėje mirė, buvęs Sodybos vedėjas, Justinas Snabaitis.
Laidotuvės įvykis penktadienį, kovo 4 d., 10.30 val. iš ryto.

Londonas

PASKAITA LATVIŲ NAMUOSE

Kovo 9 d., trečiadienį, Latvių Namuose, 72 Queensborough Terrace, London, W2, prof. Geoffrey Hosking skaitys paskaitą „Šiandieninės tautinio identiteto problemos Sovietų Sąjungoje“.
Prof. G. Hosking dėsto Slavonikos ir Rytų Europos mokslus Londono Universitete.
Paskaitą ruošia Baltų Sąjunga. Po paskaitos bus siūlomi užkandžiai. Įėjimas nemokamai.

PRĖMIMAS ESTIJOS PASIUNTINYBĖJE

70 metų Estijos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktuvių proga vasario 24 d., šauniose Estijos Pasiuntinybės namuose įvyko priėmimas. Svečius priėmė pasiuntinybės tarnautoja Ponia A. Taru. Priėmimo dalyvavo Lietuvos Atstovs Vincas Balickas su Ponia, kun. J. Sakevičius MIC, DBLS-gos pirm. J. Alkis, valdybos narys Z. Juras, Petras Varkala su Ponia ir Baltų Tarybos pirm. M. Bajorinas.
Anglų laikraščiai rašė, kad Estijoje tą dieną įvyko labai didelės demonstracijos, o policija, ne taip kaip Lietuvoje, į demonstracijas nesikišo, bet surengė priešingą demonstraciją.

VASARIO 16-TOS MINEJIMAS LONDONE

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 70 m. sukakties šventę Londono lietuviai pradėjo vasario 16-tą Lietuvių Namuose Londone oficialiu kitataučių ir lietuvių priėmimu. DBLS-gos pirmininkas J. Alkis priėmė Lietuvos Atstovą V. Balicką su Ponia, Sir Frederick Bennett ir Lady Bennett, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Albanijos, Jugoslavijos, įvairių organizacijų ir spaudos atstovus, lietuviškosios bendruomenės veikėjus bei svečius.
Pagrindinė Vasario 16-tos šventė buvo minima sekmadienį, vasario 21 d. Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje. Šv. Mišias atnašavo parapijos klebonas kun. J. Sakevičius, MIC ir šventės proga pasakė pamokslą. Mišioms giedojo J. Černiaus vadovaujamas lietuvių bažnytinis choras. Po pamaldų bažnyčios svetainėje buvo priėmimas, o 2 val., Bishopgate Instituto salėje vyko oficialioji dalis ir koncertas.
DBLS-gos vicepirmininkas Z. Juras susirinkusius pasveikino, atsiprašė, kad dėl nenumatytų priežasčių pavėlavo ir pakvietė Lietuvos Atstovą V. Balicką tarti žodį. (Jo kalbą atspausdinome „EL“ Nr. 8, 1988.II.24).
Po oficialiosios dalies prasidėjo koncertas. Scenoje poromis ir pavieniui pasirodė trisdešimt tautiniais rūbais pasiūšusių merginų ir vaikinų, „Leiskit į Tėvynę“ dainos inscenizacija jie užpildė nedraugišką scenos tuštumą ir laukimo šaltį pakeitė džiaugsmu ir šiluma. Tai DBLS-gos dainų ir šokių ansamblis, jau ne vieną kartą mus stebinęs, vėl Tėvynės garsais pripildė akustiniai nedėkinga Instituto salė. Kompozicijos keitėsi, dainų nuotaika ir tempas tai greitėjo tai liūdėjo. O tų šokėjų šmaikštumas ir šokių komplikotos choreografijos išpildyme ir lietuviško charakterio užakcentavime saulygių, nebent pačioje Lietuvoje paieškos, niekur neatrastų. Dabar šokių grupė vadovauja K. Markevičiūtė-Harmes. Gandai pasiekė, kad šokėjai į Toronto Tautinių šokių šventę šiais metais nevažiuos? Kaip gaila! O tiek darbo laukia.

Aiškliai matosi. Visi keturi šokiai „Audė-jėlė“, „Landytinis“, „Lenciūgelis“ ir „Subatėlė“ neišdildomą įspūdį paliko. Šokėjams akordeonu grojo Julie Harwell.
Solo dainomis išryškėjo Vida Gasperienė, o jai pininiu akompanavo dukrelė Rima Gasperaitė. Neatsilikę ir sūnus, Algis Gasperas deklamuoamas Maironio eilė-rastį — „Poeto noras“. Filmų ir televizijos aktorė Živilė Slekytė-Roache deklamuoama V. Mačernio „Šeštoji vizija“ ir K. Bradūno „Priešai prie LKB Kronikos“ įtikino žiūrovą, kad lietuvių kalba yra gražiausia, kai talentas ir širdis susilieja į vieną — meilę Tėvynai.
Elenos Vainorienės kanklininkės pagrojo „Sviesus mėnulis“ ir „Per Klausučių ūlytėlę“. Vincentas O'Brien išmokė dainas ir jas scenoje pravedė. Už režisūrą atsakomą — Vida Gasperienė.
Po koncerto DBLS-gos pirmininkas J. Alkis dalyviams ir dalyvavusiems padėkojo ir pakvietė pasivaikinti Veronikos Jūrienės paruoštais užkandžiais ir vyneliu.

ELR

Manchesteris

VASARIO 16 MINEJIMAS

Vasario 13 d. DBLS Manchesterio skyrius surengė M. lietuvių klube Vasario 16 minėjimą, į kurį atsilankė labai daug žmonių, kurie vos sutilpo salėje. Dalyvavo ir kan. V. Kamaitis. Gausiai susirinkusi publika rodė, kad mums jau žinomi programos atlikėjai yra populiarūs.
Minėjimą atidarė DBLS Manchesterio skyr. pirm. A. Podvoiskis, kuris pasveikino susirinkusius ir pažymėjo, kad šiais metais sukanka lygiai 70 metų nuo Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo ir 48 metai nuo jos praradimo.

Paskaitą skaitė H. Vaineikis, kuris bendrais bruožais priminė mūsų tautos svarbesnius istorinius įvykius, labiau paminėdamas Lietuvos laisvės atgavimą ir pasiektus laimėjimus įvairiose srityse nepriklausomybės metu ir išreiškė viltį, kad Lietuva savo laisvę vėl atgaus. Visi norime, kad tai įvyktų kuo artimiausiu laiku.

Po to sekė meninė dalis, kurią pravedė A. Jakimavičius.

Meninę dalį atliko Nottinghamo moterų duetas „Rūta“, G. Aleknavičienė ir B. Bishop ir su jomis V. Aleknavičius.

Pradžioje atliko montažą „Lietuva Bran-gi“ (Maironio) ir padainavo 8 dainas; ištraukas iš lietuvių tautosakos; G. Aleknavičienė padėklamavo vieną A. Bučio eilėraštį. Dar vieną K. Radvilėno eilėraštį „Laisvės kovos“ padėklamavo M. Ramonas.

Pirmininkas A. Podvoiskis padėkojo paskaitininkui už įdomią paskaitą, meninės programos atlikėjams ir atsilankiusiems į minėjimą. Dainininkės buvo apdovanotos gėlėmis.

Tą pačią dieną pasitaikė kan. Valentino Kamaičio vardadienis išvakarės. Buvo visų į minėjimą atvykusių pasirašyta bendra sveikinimo kortelė, kurią jam įteikė pirm. A. Podvoiskis. Visi jam sugiedojo ilgiausių metų.

Minėjimas baigtas sugiedant Lietuvos himną. Vėliau vyko pasižmonėjimas prie vaišių stalo ir bare bei prarasta loterija.

A. P-kis

RENGINIAI

Kovo 5 d., šeštadienį, 6 val. v. MLK Bendrija rengia M. lietuvių klube, Šv. Kazimiero Minėjimą.

Paskaitą skaitys kan. V. Kamaitis. Prašome visus dalyvauti.

Bendrijos Komitetas

Rochdale

SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Kovo 13 d. (sekmadienį), 12.30 val., ukrainiečių klube, 80 Molesworth Street, Rochdale, šaukiamas DBLS-gos Rochdale skyriaus susirinkimas.

Dienotvarkėje skyriaus valdybos, revizijos komisijos ir atstovo į DBLS-gos suvažiavimą rinkimai.

Visus narius kviečiame dalyvauti.

Skyriaus valdyba

Wolverhamptonas

SUSIRINKIMAS

Šių metų kovo mėn. 6 dieną 2 valandą Ukrainiečių Klube, Merridale St. West, Wolverhamptone, DBLS-gos Wolverhamptono skyrius šaukia metinį-visuotinį susirinkimą.

Bus renkama skyriaus valdyba, revizijos komisija ir atstovas į DBLS atstovų suvažiavimą Londone. Be to bus svarstomi ir kiti skyrių liečiantieji reikalai. Visus skyriaus narius ir prijauniančius maloniai prašome dalyvauti.

Skyriaus Valdyba

Derby

SUSIRINKIMAS IR ŠVENTĖ

Šiuo pranešame kad š.m. kovo mėn 12 d. DBLS-gos Derby Skyrius šaukia metinį skyriaus narių susirinkimą, kuris įvyks ukrainiečių klubo patalpose, 27 Charnwood Str. Derby, 5.30 val. p.p.

PADEKA

1988 m. LSS švenčia 70-ties metų Lietuviško Skautavimo Jubiliejų. Ta proga JAV įvyks VII-toji Tautinė Stovykla, į kurią iš Anglijos — Škotijos vyks net 14 sesių ir brolių. Tuo pačiu, kaip ir kiekvienais metais, mūsų Sodyboje vyks tradicinė skautų vasaros stovykla, kurioje dauguma sesių-brolių vykstančiųjų į Tautinę Stovyklą stovykliaus ir su mumis. Kaip ir kiekvienais metais mūsų skautų remėjai, DBLS skyriai, klubai, organizacijos nepailstamai rėmė mus, tad tikimės, kad ir šiais metais duosnais mus parems Sodyboje stovyklaujančius ir vykstančius į JAV.

Su pirmaisiais vytureliais, per s. Eimutį Šovą, pasiekė mus DBLS Maidenhead skyriaus narių auka 39 sv., su linkėjimais skautauti, stovyklauti ir dirbti Lietuvos naudai. Aukotojai: — DBLS Maidenhead skyrius 10 sv.; P. Grynys 5 sv.; J. Kvietkauskas 5 sv.; Z. Kurtinaitienė 5 sv.; P. Rakauskas 5 sv.; P. Tričys 5 sv.; J. Eigminas 2 sv.; Samajauskas 2 sv.

Poetas L. Švalkus ir Ponia iš Northamptono su geriausiais skautams linkėjimais atsiuntė 10 sv. auką.

Maidenhead skyriaus pirmininkui, nariams, L.B. Švalkams už aukas nuoširdus skautiškas ACIŲ. s. S.B. Vaitkevičius LSS Europos Rajono vadas

MALDOS DIENA

Kovo 5 dieną, ukrainiečių moterų draugija, už persekiojamus tikinčiuosius Sovietų Sąjungoje, skelbia maldos dieną.

Maldos diena įvyks St. Martins in the Field bažnyčioje, (Trafalgar square) Londone, 2 val. p.p. Giedos ir ukrainiečių choras.

Iš Kanados atvyks Yosyp Terelya žmona. Yosyp Terelya yra vienas iš pagrindinių tikėjimo ir žmogaus teisėms ginti grupės steigėjų.

Maldos dienoje sutiko dalyvauti įvairios anglų ir pabaltiečių tikinčiųjų organizacijos.

Lietuviai yra kviečiami dalyvauti bažnyčioje. Prisiminsime įkalintus kun. Sigitą Tamkevičių, kun. Alfonsą Svarinską ir kitus.

A.A. JUSTINUI SNABAČIUI mirus, žmonai Bernadetai, sūnui Andriui, dukrelei Justina, uošvei Navickienei, gilaus liūdesio valandose reikiame nuoširdžiausią užuojautą,
Domas, Vaidotas, Heidi, Christina ir Angela Banaičiai

Mielam bičiuliui JUSTUI SNABAČIUI mirus, jo žmonai Bernadetai, sūnui, dukrelei ir močiutei, reikiu gilią užuojautą ir kartu liūdžiu
Stasys Bosikis

PAMALDOS

Nottingham — kovo 4 d., Šv. Kazimiere, 8 val. ryte, Židinyje.

Bradforde — kovo 6 d., 12.30 val.

Nottingham — kovo 6 d., 11.15 val., Židinyje.

Stoke on Trent — kovo 6 d., 14.30 val., St. Wulstan's.

Nottingham — kovo 13 d. 11.15 val., Židinyje.

Eccles — kovo 13 d., 12.15 val., su išpažintimi.

Ketteringe — kovo 13 d., 14 val., Šv. Eduarde.

Northampton — kovo 13 d., 18 val., Šv. Lauryje, Craven St.

Derbyje — kovo 19 d., šeštadienį, 14 v., Bridge Gate, rekolekcijos. Praveda kan. V. Kamaitis.

Nottingham — kovo 19 d., 19 val. ir kovo 20 d., 11.15 val. rekolekcijas praveda kan. V. Kamaitis. Visur išpažintys anksti prieš pamaldas.

PASAULYJE

Neramumai Armėnijoje

Armėnai demonstruoja reikalaudami savo žemių, kurios Azebeidžano buvo prijungtos prie respublikos. Armėnai tvirtina, kad ten gyvena jų tautiečiai krikščionys, kurie nenori nieko bendro turėti su azerbeidžaniečiais musulmonais. Demonstracijos numalšinti sovietai pasiuntė kariuomenę su tankais. Gorbačiovas asmeniškai kreipėsi į Armenijos gyventojus prašydamas nutraukti demonstracijas.

Pabaltijo valstybėse irgi vyksta demonstracijos, bet ne už žemę, o už nepriklausomybę. Didelės demonstracijos vyko Taline vasario 24 d., bet policija nešikišo.

Izraelis nenori konferencijos

JAV valstybės sekretorius Schulzas, lankydamasis Izraelyje, susitiko su premjeru Shamir ir tarėsi kaip sušaukti tarptautinę konferenciją Izraelio okupuotų kraštų reikalui. Shamir Shulzo pasiūlymą atmetė, o palestiniečiai Shulzo vizitą boikotavo.

Popiežiaus enciklika

Popiežiaus enciklikoje daug dėmesio kreipiama į trečiojo pasaulio vargus. Jis ragina, katalikų bažnytnis vyriausybės parduoti nereikalingas vertybes, kad „parūpinus maisto, atsigėrimo, apsigėrimo ir apgyvendinus tuos, kurie to neturi“.

Popiežius galvoja progresyviai socialiniais reikalais, bet lieka konservatyvus teologiniuose.

Vasario 20 d. popiežius Jonas Paulius II audiencijoje priėmė Raudonosios Armijos meno ansamblį, atvykusį iš Sovietų Sąjungos ir koncertuojantį Italijoje. Grupę sudarė apie 130 asmenų. Ansamblis Šv. Tėvo akivaizdoje atliko keletą rusų ir italų muzikos kūrinių. Savo žodyje Raudonosios Armijos kariam popiežius pabrėžė didelę įvairių kultūrų susitikimo reikšmę, ugdant pavienių žmonių ir tautų tarpusavio pagarbą, nuoširdų susipratimą ir draugystę.

Gorbačiovas gina reformas

Komunistų partijos plenumo, Gorbačiovas gynė savo reformas ir praadžioje toliau tęsti „demokratizacijos“ politiką. Jis pripažino, kad žmonės yra kiek pakrikę dėl jo drąsių ekonominių ir socialinių pakeitimų, taip greitai įvestų. Jis kaltino savo pirmtakūnus, kad jie nepajėgė įgyvendinti Lenino paliktų principų.

Gorbačiovas paminėjo, kad jo atvirumo ir ekonominio persitvarkymo politika iššaukė tautinį žmonių susipratimą kitose respublikose, ypač Pabaltijo valstybėse, kur pradėjo pasireikšti anti-rusiški nusistatymai. Jis siūlo tų reikalų svarstyti paskirti sekantį, birželio mėn., komunistų partijos plenumą.

Howe patenkintas Maskvos vizitu

Nežiūrint gana aštrios Britų užs. reik. ministerio kalbos, derybos su Sovietų užs. reik. ministru ir pačiu Gorbačiovu vyko labai darbingoje ir draugiškoje nuotaikoje.

Sir Geoffrey Howe, viešėdamas Maskvoje, išsklė religinės laisvės reikalus ir sutarė sudaryti tų dviejų valstybių darbo komitetą peržiūrėti žmogaus teises abiejose valstybėse. Prieš užs. reik. ministrui išvažiuojant į Maskvą, Londono Baltų Taryba pasiuntė jam laišką su kelių pabaltiečių sąžinės kalinių aprašymais, prašant jo intervencijos, tuos kalinius išlaisvinti. Iš lietuvių pusės buvo duotos šios pavardės: Balys Gajauskas, Viktoras Petkus, kun. Alfonsas Svarinskas ir kun. Sigitas Tamkevičius.

Britų-Sovietų televizijos-tiltas

Kovo mėn. Sovietų Sąjungos ir Britanijos televizijos tiltu vieni kitiems perduos T.V. programas, kuriose bus galima statyti klausimus apie ką tik kas nori. Sovietų televizija rodys angliškus skelbimus, ir pirmuoju iš jų būtų skelbimas apie Vladimir vodiką, kuri yra gaminama Warringtone, Anglijoje. Savininkai džiaugiasi galėsią parodyti carų gėrimą komunistams.

Sunkumai su pasitraukimu iš Afganistano

JAV valstybės sekretorius Shultzas lankėsi Maskvoje ir, tarp kitų reikalų tarėsi dėl Sovietų pasitraukimo iš Afganistano. Dabar vykstančiose derybose Pakistanas reikalauja, kad būtų sudaryta koalicinė vyriausybė, kuri būtų priimtina Mujahideen sukilėliams ir trims milijonams pabėgėlių, kurie dabar gyvena Pakistane. Sovietams tai nepatinka. Jie nori pradėti trauktis gegužio 15 d., nežiūrint, kokia ten bus sudaryta vyriausybė.

Shultzas Maskvoje taip pat aptarė Reagano būsimą vizitą, kurio metu bus pasirašyta antra branduolinių ginklų sutartis.

PAIESKOMA KNYGA

Turintieji Sofijos Oželienės „Dienų Vitratai“ romaną, prašomi parašyti „E.L.“ Redakcijai. Būsime dėkingi.